

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การบริหารเพื่อการพัฒนาสถานีวิทยุโทรทัศนีสถานผ่านดาวเทียม” ผู้ศึกษาได้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยอาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ในประเด็นที่ต้องการศึกษา และการค้นคว้าหาข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (Documentary) โดยมีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ผู้ศึกษาได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาจากจำนวนประชากรทั้งหมดของสถานีวิทยุโทรทัศนีสถานผ่านดาวเทียม สถานีวิทยุโทรทัศนีสถานผ่านดาวเทียม และสถานีวิทยุโทรทัศนีสถานผ่านดาวเทียม สังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งสิ้นจำนวน 35 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างซึ่งบุคคลผู้ให้สัมภาษณ์ (Key Informants) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กลุ่มระดับผู้บริหาร ประกอบด้วย

ผู้บริหารระดับสูง โดยใช้เกณฑ์ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านการวางนโยบาย จัดสรรงบประมาณ ควบคุม ตรวจสอบ ประเมินผลภาพรวมต่าง ๆ ของสถานีฯ และวางแผนงานในการปฏิบัติงานของสถานีวิทยุโทรทัศนีสถานผ่านดาวเทียม พบว่ามีประชากรจำนวน 3 คน เลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 คน ดังนี้

- นายคัมภีร์ ดิษฐากรณ์ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร นักบริหาร 10
- นางนงนุชชีห์ ชัยสุวรรณ ผู้อำนวยการกลุ่มงานสื่อมวลชน ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศนีสถานผ่านดาวเทียม และสถานีวิทยุโทรทัศนีสถานผ่านดาวเทียม นักบริหาร 9

ผู้บริหารระดับกลาง โดยใช้เกณฑ์ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้มีหน้าที่จัดสรรบุคลากร งบประมาณ และอุปกรณ์ เครื่องมือเทคโนโลยีต่าง ๆ โดยควบคุม ดูแลการทำงานของ

ผู้ได้บังคับบัญชาภายในสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาผ่านดาวเทียม พบว่ามีประชากรจำนวน 1 คน เลือกรวมตัวอย่าง จำนวน 1 คน ดังนี้

- นางศิริพรรณ วณิชพันธุ์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานผลิตรายการโทรทัศน์ นักประชาสัมพันธ์ 8

ผู้บริหารระดับล่าง โดยใช้เกณฑ์ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีหน้าที่ และความรับผิดชอบงาน โดยการดำเนินงาน และควบคุมดูแลการทำงานของผู้ร่วมงานในคณะทำงาน ต่าง ๆ ของสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาผ่านดาวเทียม มีประชากรจำนวน 5 คน เลือกรวมตัวอย่าง จำนวน 5 คน ดังนี้

- นางจิตตภา แก้วเปล่ง หัวหน้าคณะทำงานด้านการประชาสัมพันธ์ ผู้จัดรายการ 8
- นายพิษณุ จารีย์พันธ์ หัวหน้าคณะทำงานด้านเทคนิค นักวิชาการโสตทัศนศึกษา 7
- นายกิตติพงศ์ เฉลิมศรีสุข หัวหน้าคณะทำงานด้านการตรวจสอบรายการ นักวิชาการโสตทัศนศึกษา 7

- นางสาวรัตติยา บุญสูง หัวหน้าคณะทำงานด้านข้อมูล และห้องสมุดภาพ นักวิชาการโสตทัศนศึกษา 6

- นางสาวภคมน ทิพย์โกศัย หัวหน้าคณะทำงานด้านการผลิตข่าว ผู้จัดรายการ 7

2. กลุ่มผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปภายในสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาผ่านดาวเทียม ในตำแหน่งต่าง ๆ มีจำนวนประชากรทั้งหมด จำนวน 10 คน เลือกรวมตัวอย่าง จำนวน 3 คน ดังนี้

- นายอามีน บินดาวูด นายช่างอิเล็กทรอนิกส์ 4

- นางปิยาภรณ์ เจริญพงศ์ ผู้จัดรายการ 4

- นางสาวธัญชนิต จุลศิริขจรชัย พนักงานราชการ ผู้สร้างสรรครายการโทรทัศน์

รวมทั้งสิ้นจำนวน 11 คน โดยดำเนินการสัมภาษณ์ ในช่วงวันที่ 27 มีนาคม-7 เมษายน

แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

เป็นการค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ

- เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสื่อวิทยุโทรทัศน์ขององค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ อาทิ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ข่าวจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
- หนังสือทางวิชาการ วารสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสื่อสารมวลชน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้การเก็บข้อมูลในการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ผู้ศึกษาจึงได้มีการกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ด้วยการสนทนาแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured Interview) เพื่อให้ผู้ได้รับการสัมภาษณ์มีอิสระในการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ได้คำตอบที่เกี่ยวกับแนวคิดการบริหารเพื่อการพัฒนาสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาผ่านดาวเทียมดังต่อไปนี้ โดยมีแนวทางในการตั้งคำถามดังต่อไปนี้

แนวคำถามสำหรับผู้บริหารระดับสูง ดังนี้

1. นโยบายที่ใช้กำหนดการบริหารสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาผ่านดาวเทียม สังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบันเป็นอย่างไร และแนวทางของนโยบายสามารถบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้หรือไม่ อย่างไร
2. โครงสร้างการบริหารสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาผ่านดาวเทียมในปัจจุบัน มีความเหมาะสมในการบริหารสถานีฯให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ ใครมีอำนาจ และควบคุมดูแลในการบริหารงานสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาผ่านดาวเทียม และมีหน้าที่อย่างไรบ้าง
3. ทรัพยากรทางด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านเทคโนโลยีเพียงพอกับการบริหารสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาผ่านดาวเทียมในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร

4. ในการบริหารสถานีวิจัยโทรทัศนีสถาปัจจุบันมีปัญหา และอุปสรรคหรือไม่ อย่างไรบ้าง และท่านมีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไร

5. ในอนาคตท่านมีแผนที่จะพัฒนา และปรับปรุงนโยบาย โครงสร้าง การบริหาร การผลิตรายการต่าง ๆ การจัดผังรายการ การแพร่ภาพออกอากาศหรือไม่ อย่างไร

แนวคำถามสำหรับผู้บริหารระดับกลาง ดังนี้

1. โครงสร้างในการบริหารในปัจจุบันมีความเหมาะสมกับการทำงานเพียงใด และมีการแบ่งงานตามฝ่ายต่าง ๆ ของในสถานี ฯ กันอย่างชัดเจนหรือไม่ อย่างไร

2. ท่านมีการวางแผน การจัดการสถานีวิจัยโทรทัศนีสถาผ่านดาวเทียมให้เป็นไปตามนโยบายที่ตั้งไว้ได้อย่างไรบ้าง

3. ทรัพยากรทางด้านเงิน ด้านบุคลากร และด้านเทคโนโลยี เพียงพอกับการบริหารสถานีวิจัยโทรทัศนีสถาผ่านดาวเทียมหรือไม่ อย่างไร

4. การเข้าถึงผู้ชมมีช่องทางใดบ้าง อย่างไร มีการทำวิจัยหรือไม่ กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร

5. ในอนาคตท่านอยากให้มีการพัฒนาไปในทิศทางใด อย่างไรบ้าง ท่านมีหลักการ และวิธีการดำเนินงานอย่างไรบ้าง

แนวคำถามสำหรับผู้บริหารระดับล่าง ดังนี้

1. จากโครงสร้างในการบริหารสถานีวิจัยโทรทัศนีสถาผ่านดาวเทียมมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามแต่ละฝ่ายต่าง ๆ (สร้างสรรคงานโทรทัศน, ประชาสัมพันธ์, ผลิตข่าว, ตรวจสอบรายการ, เทคนิค และข้อมูล และห้องสมุดภาพ) ของท่านอย่างไร และโครงสร้างในปัจจุบันมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

2. ท่านมีอำนาจการบริหารในด้านใดบ้าง และมีความชัดเจนหรือไม่ อย่างไร

3. ท่านมีความอิสระ และความคล่องตัวในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตรายการในขั้นตอนต่าง ๆ หรือไม่ อย่างไร

4. ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานของสถานีวิจัยโทรทัศนีสถาผ่านดาวเทียมเป็นอย่างไร และวิธีการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานของสถานีวิจัยโทรทัศนีสถาผ่านดาวเทียมเป็นอย่างไร

5. จาก 3 ปีที่ผ่านมา มีการพัฒนาไปในระดับใดแล้ว และในอนาคตจะพัฒนาไปในรูปแบบใด

แนวคำถามสำหรับผู้ปฏิบัติการ ดังนี้

1. ท่านรับนโยบายด้านบริหาร และด้านปฏิบัติการในสถานีวิทยุโทรทัศนีสถาผ่านดาวเทียมมาจากใคร และลักษณะการรับเป็นอย่างไร และท่านรับรู้หรือไม่ว่าตนเองอยู่ในโครงสร้างการบริหารแบบไหน

2. ท่านคิดว่าการแบ่งงานตามฝ่ายต่างๆ ทั้ง 6 ฝ่ายภายในสถานี ฯ ซึ่งถือเป็นการเพิ่มภาระงานใหม่ให้กับท่าน มีความชัดเจนหรือไม่ อย่างไร ส่งผลกระทบต่อทีมงานเดิมของท่านหรือไม่

3. ท่านมีปัญหา และอุปสรรคในดำเนินงานในปัจจุบัน (ฝ่ายเทคนิค, ฝ่ายสร้างสรรค์รายการ และฝ่ายประชาสัมพันธ์) หรือไม่ อย่างไรบ้าง และมีแนวทางในการแก้ไขอย่างไรบ้าง

4. ท่านมีความอิสระ และความคล่องตัวในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตรายการตามขั้นตอนต่าง ๆ (ก่อนการผลิต ผลิตรายการ และหลังผลิตรายการ) หรือไม่ อย่างไร

5. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาเนื้อหา และรูปแบบรายการต่าง ๆ ให้ขยายฐานผู้ชมให้มากขึ้นหรือไม่ อย่างไร และในอนาคตข้างหน้าท่านอยากให้มีการพัฒนาในด้านใดบ้าง อย่างไร

การวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล

ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผลข้อมูลในการศึกษาเรื่อง “การบริหารเพื่อการพัฒนาสถานีวิทยุโทรทัศนีสถาผ่านดาวเทียม” ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้รูปแบบของการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการอาศัยแนวคิด ทฤษฎี ในบทที่ 2 เป็นกรอบในการวิเคราะห์ โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร โครงสร้างการบริหาร การจัดองค์กร การดำเนินงานของสถานีวิทยุโทรทัศนีสถา, แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรผู้ผลิตสื่อภายใต้แรงกดดันทางสังคม, แนวคิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการโทรทัศนีสถา, การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) และแนวคิดการพัฒนาองค์กร เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาด้วยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่อเป็นกรอบในการวิเคราะห์แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. การบริหาร โครงสร้างการบริหาร การจัดองค์กร และการดำเนินงานของสถานีวิทยุโทรทัศนีสถาผ่านดาวเทียมของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

2. ปัญหา และอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาของสถานีวิจัยโทรทัศนีสถาผ่านดาวเทียมของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

3. ความเป็นไปได้ในการสร้างรูปแบบการพัฒนาสถานีวิจัยโทรทัศนีสถาผ่านดาวเทียมในอนาคต